
Projekt FINER

Informationsmöte för marknadsaktörer

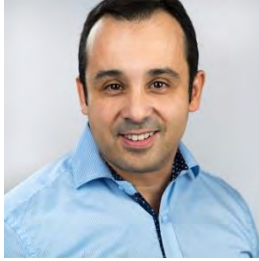
Implementering av 15 min avräkningsperiod

Kontakt: finer@svk.se



SVENSKA
KRAFTNÄT

Presentation



Nordine Abouddrar
Projektledare



Mats Elmér
Analytiker



Pär Lydén
Analytiker

Syftet med informationsmötet

- > Presentera koncept under utredning
- > Kommunicera projektets omfattning
- > Säkerställa Informationskanaler
- > Säkerställa aktörers medverkan
- > Startskott för berörda aktörer



AGENDA

Informationsmöte om 15 minuters avräkningsperiod

Svenska kraftnät har dragit igång ett projekt för införandet av 15 minuters avräkningsperiod – projekt Finer. Vi bjuder nu in till informationsmöte för att gå igenom genomförande samt tidplan för införandet.

Datum: Tisdag den 10 april
Tid: 13.00 - 15.00
Plats: Skype (webbinarium)

Kontakt: finer@svk.se



Introduktion
Vad säger förordningen/lagen
Tidplan - Var befinner vi oss nu
Nordiska samarbetet
Kostnad- och nyttoanalys

13.00 - 13.30

Bakgrund

13.30 - 14.20

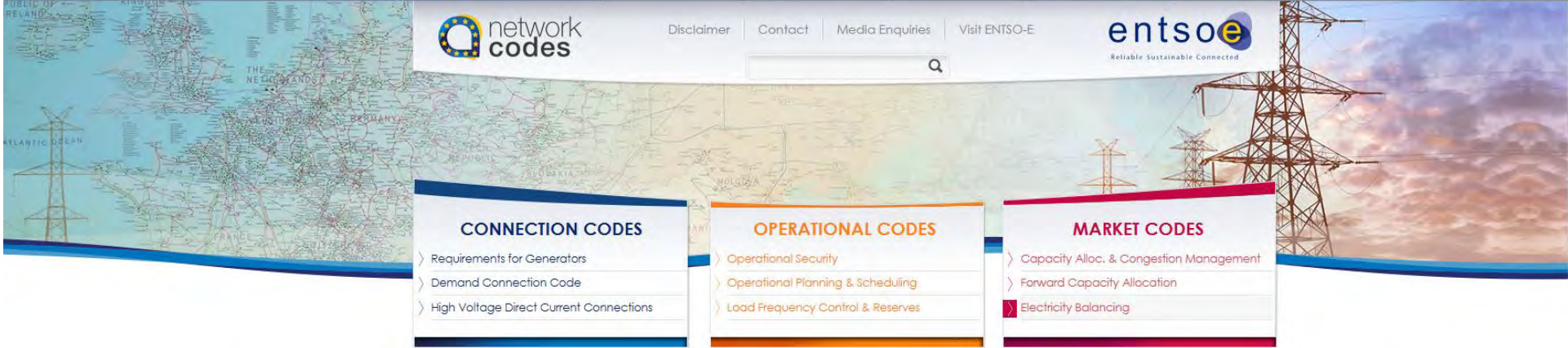
Koncept under analys

15 minuters avräkningsperiod
Balanshållning
Intradagshandel

Övergripande tidplan
Viktiga datum och nästa steg
Aktörernas medverkan
Frågestund (om möjligt)

14.20 - 15.00

Vägen framåt



Förordningen är godkänd

- > Kommissionens förordning (EU) 2017/2195 om fastställande av riktlinjer för balanshållning avseende el (GL EB) trädde som sista nätkod ikraft **18 december 2017**
- > Artikel 53 fastställer harmonisering av avräkningsperiodens längd:
- > ***15 min avräkning bör införas före 18 december 2020***

Artikel 53

Artikel 53

Avräkningsperiod för obalanser

1. Senast tre år efter denna förordnings ikraftträdande ska alla systemansvariga för överföringssystem tillämpa avräkningsperioden för obalanser på 15 minuter i alla planeringsområden samtidigt som man säkerställer att alla gränser för marknadstidsenheten sammanfaller med gränserna för avräkningsperioderna för obalanser.

”15 min avräkning bör införas före 18 december 2020”

Möjlighet till temporärt undantag

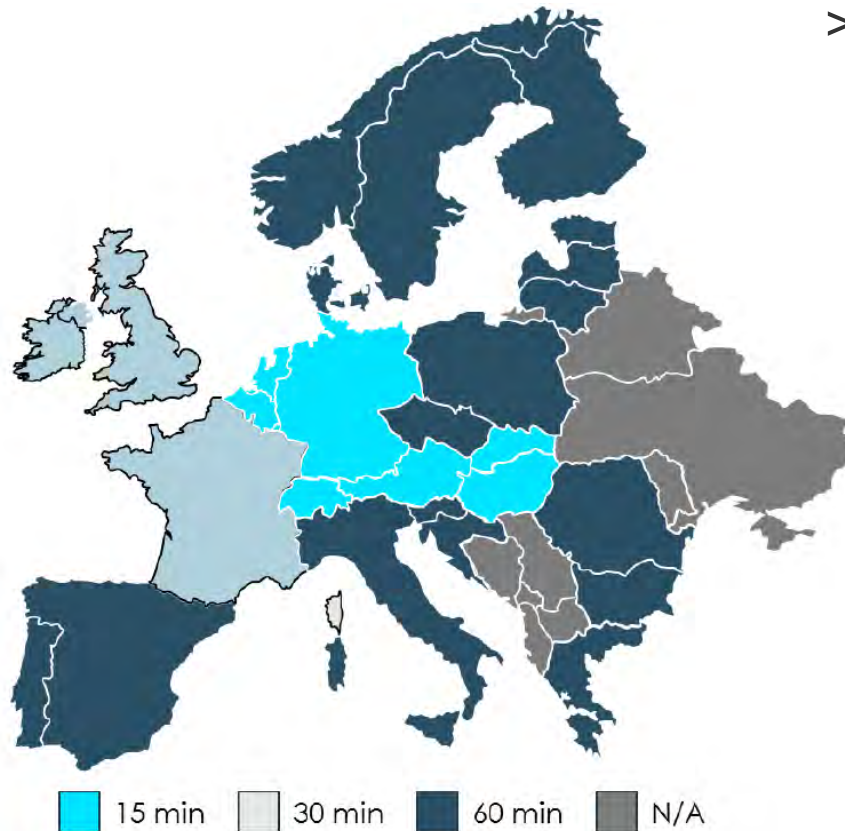
För ett synkront område (art.53)

- > Gemensam begäran från alla TSO'er
- > Tillsynsmyndigheten ska bevilja undantaget
- > Tillsynsmyndigheten måste utföra en CBA minst vart tredje år i samarbete med ACER (**A**gency for the **C**ooperation of **E**nergy **R**egulators)

För en enskilt land (art.62)

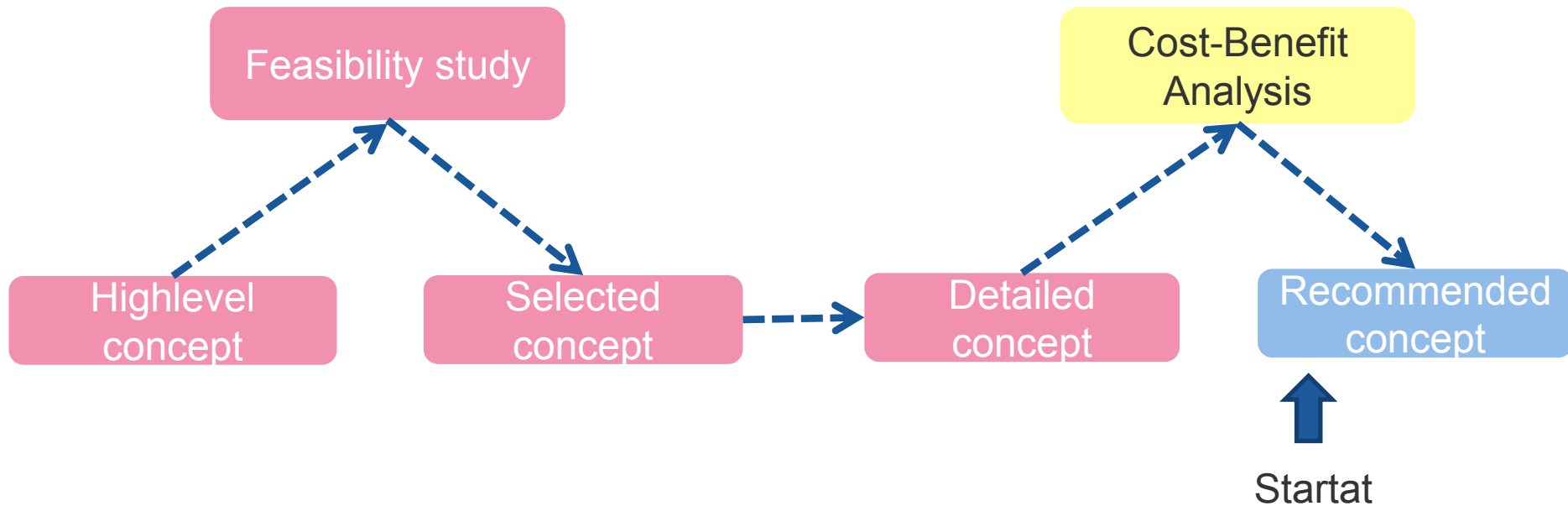
- > På begäran från TSO eller Tillsynsmyndighet
- > Max 4 år (2025)
- > Ansökan måste bland annat inkludera konsekvenser, analyser och riskbedömning för den gemensam europeisk balansering marknaden.)

Nuvarande avräkningsperioder i Europa



- > Även om flera länder idag tillämpar 15 min avräkningsperiod är det en stor anpassning för flera regioner i Europa.

Vart befinner vi oss i projektet



■ Nordisk ■ Nationell ■ Europeisk

Nordiska samarbetet



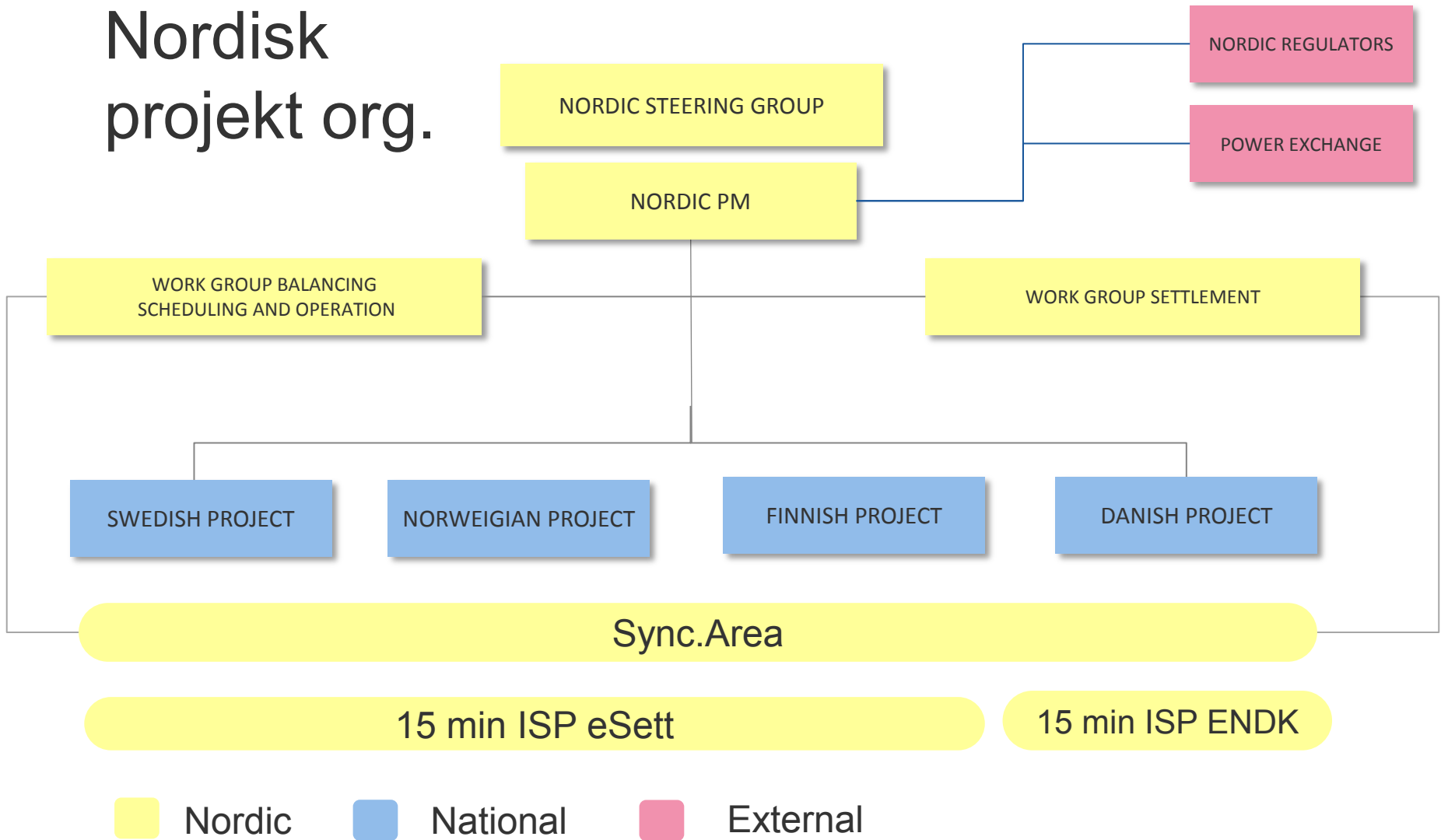
Statnett

FINGRID

ENERGINET



Nordisk projekt org.



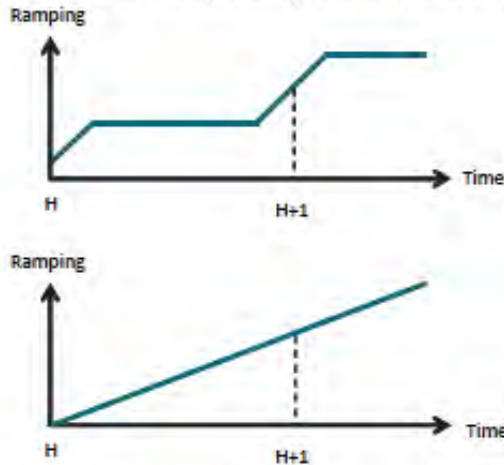
CBA-

Cost Benefit Analysis



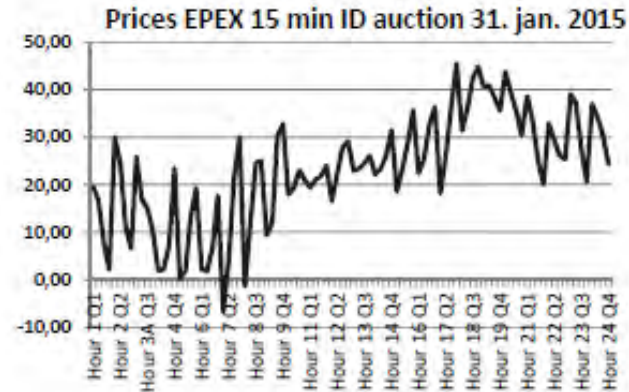
Förändringar enligt "Cost benefit Analyse" – CBA 1/2

Increased capacity on interconnectors



Not only ramping 20 minutes around hour-shift, but around each quarter-shift (scheduled by the market)

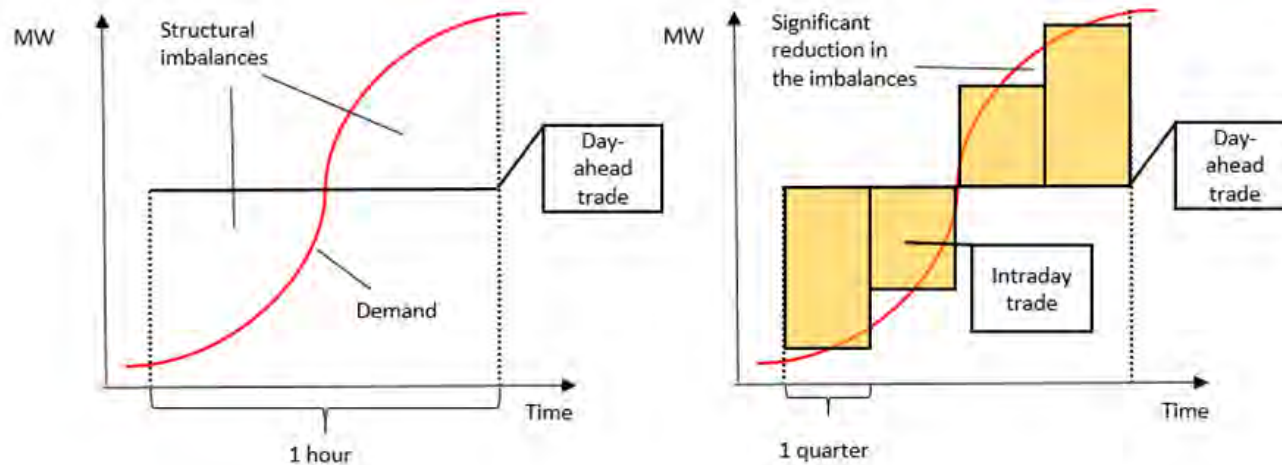
Cross-border trade with 15 min products



Possibility to reap premium by offering flexibility to the continental markets

"Idag har varje kabel ur ett synkronområdet entimmes "ramping" restriktion på 600 MW. Men med nya kablar som ska anslutas under de närmaste åren kommer systemets säkerhet att bli under en viss press om inte "ramping" restriktionerna ändras. Byte av ISP till 15 min möjliggör kontinuerlig "rampning" över timmen och en högre total "rampning" över timmen än dagens 600 MW"

CBA 2/2- Minskning av de strukturella obalanserna



Intradagsmarknaden

- > I samband med införande av 15 min avräkningsperiod skall handel med 15 minuters produkter möjliggöras på intradag-marknaden
- > Marknadens aktörer skall alltid erbjudas en möjlighet att handla sig i balans
- > Intradagshandel kommer ske via den europeiska handelsplattformen XBID



13.30 - 14.20

Koncept under analys

15 minuters avräkningsperiod
Balanshållning
Intradagshandel

15 minuter avräkningsperiod



SVENSKA
KRAFTNÄT

Förutsättningar för införande av 15 min

- > Mätning i gränspunkter med 15 min upplösning
- > Mätning av produktionsanläggningar med 15 min upplösning
- > Schablonisering av förbrukning (exkl. stora anläggningar)
 - > Inget krav på mätning med 15 min upplösning för hushållskunder
- > Reglerkraftsmarknad med 15 min upplösning
- > Bilateral handel med 15 min upplösning
- > Dagen före- samt Intradag handel med 15 min upplösning
 - > Dagen före sker dock på timme och kommer att behöva delas upp

Förutsättningar för införande av 15 min forts.

- > Ändring av mätförordning
 - > **6 §** I en inmatningspunkt ska mätning avse överförd el under varje timme eller det kortare tidsintervall som elproducenten begär. Förordning (2016:352).
 - > **6 d §** Mätning i en gränspunkt ska avse överförd el under varje timme. Förordning (2016:352).
- > Ändring av mätföreskrift
- > Dialog med branschen för fastställande av process för schablonisering av förbrukning

Utöver 15 min så ställer EB GL ytterligare krav på harmonisering

- > Troligtvis ett införande av en-pris avräkning
- > Troligtvis införande av en balans (ingen uppdelning i förbruknings- och produktionsbalans)
- > Förändring i beräkning av balanskraft: bindande plan kommer att utgöras av balansansvarigs handelsplaner (planer per reglerobjekt kommer att utgå i beräkning av balanskraft)
- > Framtagande av metodik när två-pris kan tillämpas

Förslag som ska tas fram avseende ovanstående sker genom ENTSO-E och ska vara färdigt senast 17 dec 2018

15 minuter avräkningsperiod

Dagen-före (DA)
Intradags (ID)
och
balansmarknaden



SVENSKA
KRAFTNÄT

Balansmarknaden

- > GL EB (Balanskoden) reglerar utformningen av balansmarknaden
- > Balansmarknaden består av två delar:
 - > Kapacitetsmarknad - jämför nordisk kapacitetsmarknad för aFRR
 - > Energimarknad – jämför Reglerkraftmarknaden (mFRR)
- > Balanskoden föreskriver en europeisk marknadskoppling av energimarknaderna (via handelsplattformarna MARI och PICASSO)
- > Handel med balansenergi skall ske med kvartsupplösning vilket skall införas i samband med 15 min avräkningsperiod
- > Handel med balanskapacitet sker tills vidare med timupplösning

Intradagsmarknaden

- > I samband med införande av 15 min avräkningsperiod skall handel med 15 minuters produkter möjliggöras på intradagsmarknaden
- > Marknadens aktörer skall alltid erbjudas en möjlighet att handla sig i balans
- > Intradagshandel kommer ske via den europeiska handelsplattformen XBID

Dagen-före marknaden

- > På längre sikt förändras med största sannolikhet även handeln på dagen-före marknaden (spotmarknaden).
- > 15 minuters handel på dagen-före marknaden införs dock sannolikt några år efter det att avräkningsperiod, balansmarknad och intradagmarknad justerats.
- > Datum för justering av dagen-före marknaden regleras i EU-kommissionens lagförslagspaket ”Clean energy for all Europeans”.
- > Nuvarande *förslag* för införande är år 2025

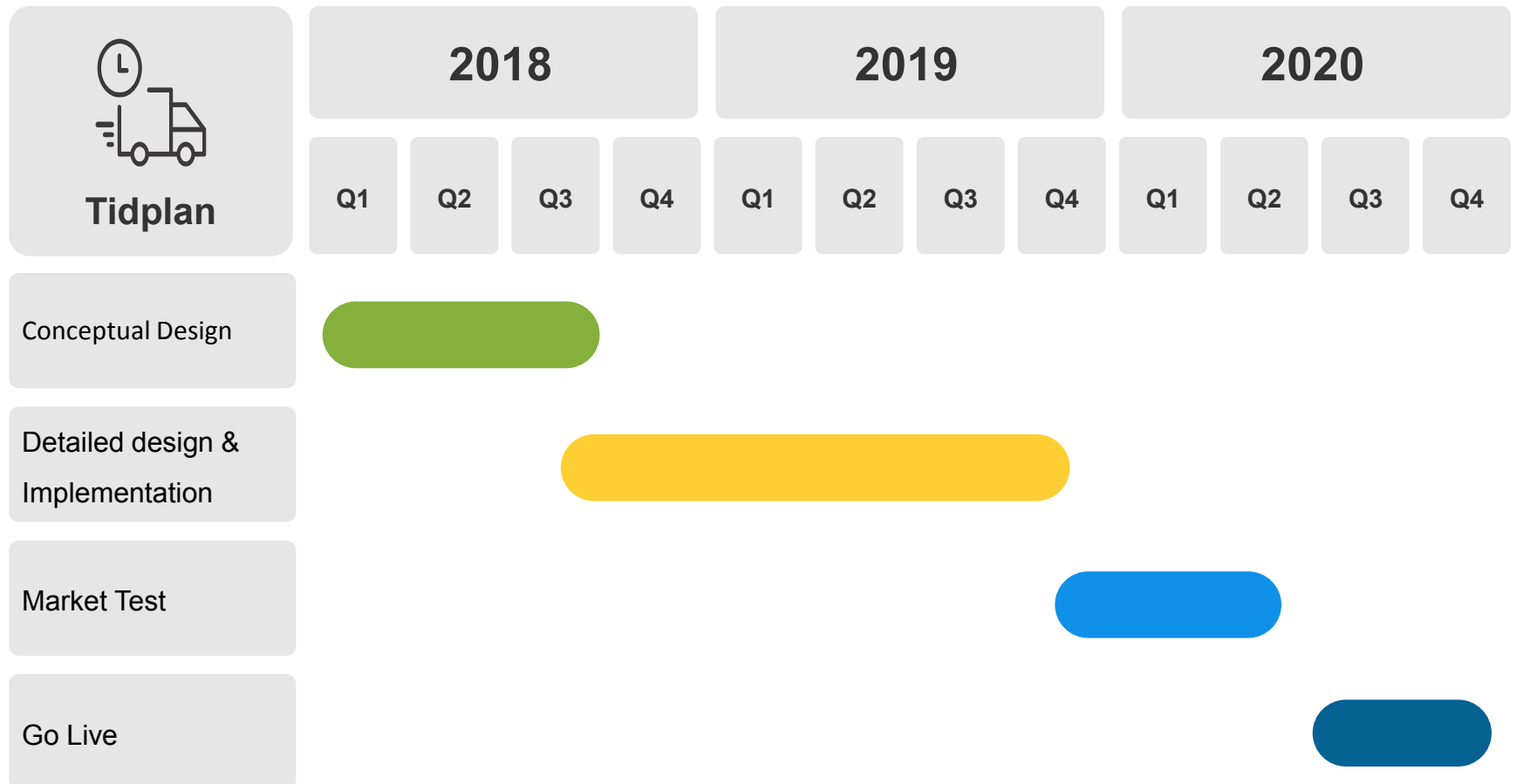
Övergripande tidplan
Viktiga datum och nästa steg
Aktörernas medverkan
Frågestund (om möjligt)

14.20 - 15.00

Vägen framåt



Övergripande Tidplan



Konceptuella fasen

- > Samla in synpunkter och åsikter från marknadsaktörer samt tillsynsmyndigheten (Ei)
- > Tolka resultat och rekommendera koncept (Nordisk nivå)
- > Projektet identifierar samt ger ett förslag gällande genomförandet
- > Viktigt att alla berörda aktörer har möjlighet att tillhandahålla sin syn på genomförandet.
- > Hålla aktörer informerade om de kommande förändringarna.
- > Nästa fas kommer att fokusera på att detaljera konceptet och planera genomförande.

Huvudsakliga förändringar

Balansavräkningen ändras från 60 min till 15 min

Intradag-marknaden skall tillämpa 15 min handelsperiod

Reglerkraftmarknaden skall tillämpa 15 min handelsperiod

"Day Ahead" kvar på 1 timmes upplösning. 15 min "Day Ahead" kommer med Europiska "Clean Energy Package" 2025

Inte fråga **OM** vi ska göra det utan **HUR** ska vi göra det.

- > Projektet kommer att guida
 - > När ska implementeringen ske
 - > Hur det kommer att implementeras

- > Underlag för beslut
 - > Input från aktörerna
 - > Samordning med våra nordiska TSO'er
 - > Riktlinjer från CBA (Cost Benefit Analysis)
 - > Tillsynsmyndighet

Andra händelser

- > Kommunikation med Elmarknadsrådet, Energiföretagen Sverige
 - > Tydliggöra, tidplan, omfattning samt innebörden av lagkraven
- > Planera gemensamma aktiviteter med Energiföretagen Sverige
 - > Arbetsgrupper, enkätundersökning, kommunikation
- > Etablering av nordiska "Work Groups" och med eSett
- > Nordisk PM Forum samarbete mellan TSO'er
- > Dialog med tillsynsmyndighet (Ei) samt nordiska NRA (NordREG)

15 min avräkningsperiod / Elmarknadshubb

- > 15-minuteravsräkning ska enligt EU-förordning 2017/2195 införas senast den **18 december 2020**
- > Elmarknadshubben har kommunicerat införande Q4 2020
- > Implementationstidpunkterna är väldigt nära inpå varandra.
- > ***”Svenska kraftnät är införstått med att tidplanerna för införande av projekten Elmarknadshubb och 15-minuters avräkning inte är helt samordnade. Vi arbetar just nu med en analys av olika scenarier för införande och dess konsekvenser för berörda aktörer.”***

Mer info finns på Svenska kraftnät

- > Ny Informationssida gällande projekt Finer är under uppbyggnad.
- > Tills dess gäller:
 - > <https://www.svk.se/om-oss/nyheter/elmarknad-allmant/de-nordiska-tsoerna-initierar-projekt-med-mal-att-infora-15-minuters-avrakningsperiod/>
- > Kontakt gällande projekt Finer- 15 min avräkningsperiod
 - > finer@svk.se eller Nordine.aboudrar@svk.se
- > Länk till presentationen kommer distribueras ut via mail.

Frågestund.

- > Uppge ert namn och företag innan ni ställer frågan.

Frågor och svar - 1/5

Fråga #1: Varför införa 15 min avräkningsperiod?

Ställd av: Per-Olov Andersson, Fortum Market?

Svar: Två övergripande nyttor

1. **Harmoniserad avräkningsperiod i Europa möjliggör;**

- marknadskoppling av balansmarknader
- ökad gränsöverskridande handel på intradag och dagen-före marknaderna
- europeiska energimarknader på lika villkor

2. **Kortare avräkningsperiod ger;**

- drifttekniska fördelar såsom minskade strukturella obalanser
- marknadstekniska fördelar såsom bättre prissättning av flexibilitet

Ovanstående har varit drivkrafter för nu gällande EU-lagstiftning vars utformning i sig är en drivkraft för det svenska implementeringsprojektet

Frågor och svar - 2/5

Fråga #2: Krav på mätare, vilka mätare gäller det?

Ställd av: Per-Olov Andersson, Fortum Market

Svar: Inget krav på mätning med 15 min upplösning för hushållskunder, det som berörs är mätning av gränspunkter, större förbrukningsanläggningar samt produktion.

Fråga #3: När kan aktörerna lämna input?

Ställd av: Håkan Eriksson, Ellevio

Svar: Kontinuerligt, dock så skall vi försöka var klara med övergripande kravbilden till t.o.m. Q3 2018

Frågor och svar - 3/5

Fråga #4: Vilka arbetsgrupper skall etableras?

Ställd av: Håkan Eriksson, Ellevio

Svar: Har ej spikat ännu, men Svenska Kraftnät har en idé att återanvända befintliga arbetsgrupper. Detta görs samråd med Energiföretagen Sverige samt Svenska kraftnät

Fråga #5: Den gruppen som ringt in kan vara intresserade?

Ställd av: Per-Olov Andersson, Fortum Market

Svar: Arbetsgrupperna bör vara bra sammansatta och av rimlig storlek, har man intresse så hör av er till Svk eller Energiföretagen Sverige.

Frågor och svar - 4/5

Fråga #6: När kan vi fatta beslut att gå vidare med våra leverantörer?

Ställd av: Per-Olov Andersson, Fortum Market

Svar: I material som Svenska kraftnät presenterat på sin hemsida, dvs. där Svk information gällande Finer projektet återfinns, där finns tillräckligt material för aktörerna att starta de interna IT kartläggningen redan nu. I slutet på Q3 har vi en mer övergripande krav bild enligt tidplanen.

Svenska kraftnät råder aktörerna att starta redan nu och INTE vänta.

Frågor och svar - 5/5

Fråga #6: Arbetsgruppen bör väl starta så snart som möjligt?
Jättebra att starta inom kort.

Ställd av: Kalle Lindholm, Energiföretagen Sverige

Svar: Ja, vi har börjat, vi har pratat med kollegor till dig, Magnus Thortensson på Energiföretagen Sverige och är på gång.

Tack för er tid.